

maa huffe paa, at Cellulosefabrikkerne have gavnat Landbruget ikke saa lidt, dels ved at købe Træ til Træmasse, dels ved at stille det af med den overflødige Halm til Papirmasse. Disse Fabrikker have haft en ganske naturlig Beshyttelse, som man nu vil tage bort, og til Fordel for hvem? Er det til Fordel for det brede Publikum? Nej, det er til Fordel for Bladene, som Kommissionen, som sagt, synes at have en stor Fortærlighed for.

Saa, nu er jeg jo kommen igennem Betænkningen. Det kan være, at min Udvilling har været lidt tør, men de Herrer have jo haft det saa morøst, medens den forrige Taler havde Ordet, og da Alvor og Sammen passe godt sammen, antager jeg ikke, at de have haft nogen Støbe af at høre de Tal, jeg har nævnt. Naar jeg skal sige, hvilket Indtryk jeg har faaet af Flertallets og Mindretallets Stilling, da er det følgende: Flertallet stiller sig som beshyttelsesvenligt, kalder sig Beshyttelsesmænd og ikke Agrarer, og for saa vidt er der ikke noget at sige til det, det har arbejdet paa den Opgave at værne Industrien og Haandværket og forene deres Interesser med Handelsens, og jeg tror, at set fra disse Standpunkter — Industriens, Haandværkets og Handelsens — har Flertallet løst sin Opgave ganske godt. Mindretallet har kaldt sig Frihandelsmænd og Agrarer, men jeg synes, at det har det kun daarlig vist i sine Gerninger. Var Mindretallet virkelig kommet med noget frihandelsvenligt, vilde vi Agrarer eller Landbrugere have Fordel af det og kunde støtte det, men naar det kommer med noget, som skal kaldes Frihandel, og hvor Frihandelen alene bestaar i at tage den Smule Beshyttelse bort, som Landbruget hidtil har haft, medens man gennemgaaende forhøjer Beshyttelsen over for alle de andre Erhverv, siger jeg, at Landbruget vistnok maa bede Vorherre bevare sig for Frihandelsvenner paa den Maade. Jeg tror, at Landbruget vilde kunne komme til Rette i de saglige Spørgsmaal med Højreflertallet, der jo ved forskellige Bejligheder har vist, at det ganske vist vilde forlange, at vi som hidtil skulde svare en stor Skat til Industrien og Haandværket, men paa den anden Side, at det ogsaa kunde tænke sig at være med til at gaae os noget, hvis vi paa en eller anden Maade kunde faa Fordele fra det øvrige Samfund. Mindretallet derimod har i denne Betænkning vist, at det vil, er teoretisk set Frihandel over for alt, hvad der vedrører Landbruget, men, som sagt, Beshyttelse over for alle de andre Erhverv. Efter det

Indtryk, jeg har faaet af Mindretallet, kan jeg i Korthed karakterisere det saaledes, at det har først ladet Landbrugets Interesser falde af Hensyn til Principperne, og dernæst har det ladet sine Principper falde af Hensyn til alle de andre Erhverv. Saaledes tror jeg, at man bedst kan karakterisere den Stilling, Mindretallet har indtaget. Det ærede Medlem fra Møen (Bojsen) sagde forleden Dag i et for øvrigt udmærket Foredrag, som han holdt angaaende Fords Udskykning: Vejen til Helvede er brolagt med gode Forsætter, men Sidevængene paa denne Vej ere brolagte med Doktriner. Der har vist næppe været nogen Sag her paa Rigsdagen, hvor Doktrinerne have givet sig et saa uheldigt Udslag som i Mindretallets Betænkning og i Mindretallets Toldsatser. — Flertallet er jeg, som sagt, selvfølgelig langt fra enig med, og derfor er der heller ingen Anledning for mig til at kritiskere det.

Naar jeg betragter Mindretallets Standpunkt, kommer jeg uvilkaarlig til at tænke paa et Sagn, jeg har hørt. Det ærede Medlem for Slagelse (Røedt) fortalte jo en Historie, saa jeg maa maasse ogsaa have Lov til at fortælle en, inden jeg slutter: Man fortæller, at det var en Gang, at den danske Stat var lige ved at gaa bankerot, man var lige paa Nippet til at skulle have en Statsfallit. Man var meget alvorlig beshymret i det Anledning, der var Statsraad omtrent hver Dag, og de kloge Mænd i Landet bleve sammentaldte tilligemed Mændene med de store Pengesække for at lægge Raad op om, hvorledes man skulde redde Staten fra Bankerotten. I dette Selstab var der imidlertid kommet en Mand med, som blev anset for en meget klog Mand — han var Matematiker — det vil sige, der var rigtignok nogle, der ansaa ham for halvgal, men af andre blev han, som sagt, anset som meget klog. Denne Mand var altsaa Matematiker, og han paastod, at man skulde regne alting ud ved Hjælp af Matematik, hele Ulykken beroede i Virkeligheden paa, at Statsstyrelsen ikke forstod sig nok paa Matematik. Hvis Statens Ledere blot kunde en hel Del deraf, vilde de absolut kunne redde Staten fra denne Bankerot. Han paastod, at hvis de vilde lade ham staa for det, skulde det nok gaa. Nu stod man jo, som sagt, over for Fallitten, der var ingen Udveje at øjne, saa tænkte man paa det gamle Ord, at man undertiden kan faa et vist Raad af en gal Mand, og man sagde da: Lad ham bare prøve. Han kom saa ind i et Værelse for sig selv og fik en Masse Papirer. Han begyndte at regne og regne, og han regnede